Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2026)0221

Препоръка относно насърчаването на транснационалното управление на водните ресурси в интерес на предотвратяването на конфликти и мира

Препоръка на Европейския парламент от 17 юни 2026 г. до Съвета, Комисията и заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност относно насърчаването на транснационалното управление на водните ресурси в интерес на предотвратяването на конфликти и мира (2025/2216(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид Конвенцията на ООН за опазване и използване на трансграничните водни течения и международните езера (Конвенция за водата) от 1992 г.,

– като взе предвид своята резолюция от 7 май 2025 г. относно европейската стратегия за устойчивост на водните ресурси[1],

– като взе предвид съобщението на Комисията от 4 юни 2025 г., озаглавено „Европейска стратегия за устойчивост на водните ресурси“ (COM(2025)0280),

– като взе предвид своята резолюция от 5 октомври 2022 г. относно външното измерение на достъпа до вода като право на човека[2],

– като взе предвид Конференцията на ООН за водите от 2023 г. и приетата Програма за действие в областта на водите, както и предстоящата Конференция на ООН за водите от 2026 г.,

– като взе предвид информационния фиш на Службата на върховния комисар на ООН за правата на човека, озаглавен

---

1 ОВ C, C/2026/576, 24.2.2026 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/576/oj.
2 ОВ C 132, 14.4.2023 г., стр. 54.

„Правото на вода“, публикуван през август 2010 г.,

– като взе предвид доклада на Института по водните ресурси, околната среда и здравето към Университета на ООН от 20 януари 2026 г., озаглавен Global Water Bankruptcy: Living Beyond our Hydrological Means in the Post-Crisis Era („Несъстоятелност по отношение на водата в световен мащаб – живот над възможностите на нашите водни ресурси в периода след кризата“),

– като взе предвид заключенията на Съвета от 19 ноември 2018 г. относно дипломация в областта на водните ресурси,

– като взе предвид заключенията на Съвета от 19 ноември 2021 г. относно водата във външната дейност на ЕС,

– като взе предвид насоките на ЕС от 17 юни 2019 г. относно безопасната питейна вода и добрите санитарни условия,

– като взе предвид член 121 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид своята резолюция от 2 април 2025 г. относно правата на човека и демокрацията по света и политиката на Европейския съюз в тази област – годишен доклад за 2024 г.[3],

– като взе предвид своята резолюция от 21 януари 2026 г. относно правата на човека и демокрацията по света и политиката на Европейския съюз в тази област – годишен доклад за 2025 г.[4],

– като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 4 декември 2024 г., озаглавено „Политика в областта на водите: овластяване на младите хора, жените, коренните и местните общности“[5],

– като взе предвид доклада на комисията по външни работи (A10-0150/2026),

А. като има предвид, че водата е от съществено значение за оцеляването на човечеството и всички живи организми на Земята и следователно е обществено и световно благо, което трябва да се управлява устойчиво и справедливо;

Б. като има предвид, че достъпът до безопасна питейна вода и добри санитарни условия е право на човека и предпоставка за здраве, стабилност, сигурност и мир, както и за пълноценното упражняване на правото на живот и всички права на човека;

---

3 ОВ C, C/2025/4390, 9.9.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4390/oj.

4 Приети текстове, P10_TA(2026)0014.

5 ОВ C, C/2025/769, 11.2.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/769/oj.

като има предвид, че лошото управление на водите, недостигът на вода и неравният достъп могат да допринесат за нестабилност, конфликти и разселване; като има предвид, че около 2,2 милиарда души все още нямат достъп до безопасно управлявана питейна вода, 3,5 милиарда души нямат безопасно управлявано отвеждане на отпадъчните води, а около 4 милиарда души страдат от сериозен недостиг на вода поне един месец всяка година;

В. като има предвид, че неадекватните услуги за водоснабдяване и канализация допринасят значително за разпространението на предотвратими инфекциозни заболявания като холера, малария и стомашно-чревни болести;

Г. като има предвид, че изменението на климата и неустойчивата човешка дейност представляват сериозна заплаха за водните ресурси и засилват недостига на вода; като има предвид, че нарастващият натиск върху водните ресурси, дължащ се на ускорения прираст на населението, увеличеното търсене и неустойчивото използване на водите и земята, допринасят за недостига на вода, глада и конфликтите;

Д. като има предвид, че през всяка от последните шест години условията за заустване са били в нормални граници само в около една трета от водосборния басейн на континента; като има предвид, че 90% от всички природни бедствия са свързани с водата; като има предвид, че поради изменението на климата хидроложките цикли стават все по-непредсказуеми, като се характеризират с резки колебания между тежки суши и опустошителни наводнения; като има предвид, че през последните години се съобщава за загуба на лед във всички ледникови региони по света; като има предвид, че човешките дейности са причина за значително замърсяване на сладководните ресурси в световен мащаб;

Е. като има предвид, че количеството и качеството на водата са също толкова важни; като има предвид, че ефективното управление и на двете създава икономически и социални възможности;

Ж. като има предвид, че 60% от сладководните потоци в света представляват водоносни хоризонти, езера и речни басейни, които пресичат държавните граници и се простират на територията на най-малко две държави;

З. като има предвид, че въпреки отбелязания напредък трансграничното сътрудничество в областта на водите остава недостатъчно в световен мащаб; като има предвид, че от 153-те държави – членки на ООН, които имат трансгранични водни ресурси, едва 43 са сключили оперативни споразумения; като

има предвид, че над 20 държави нямат такива споразумения, а напредъкът е особено бавен в Азия и Латинска Америка;

И. като има предвид, че ефективното управление на водите, прозрачността и мониторингът в сектора на водоснабдяването и канализацията гарантират, че финансовите средства се използват за цели, които обслужват обществения интерес и подпомагат устойчивото развитие;

Й. като има предвид, че недостигът на вода и едностранните действия на държавите в трансгранични води, като например замърсяване, свръхексплоатация или изграждане на инфраструктура, може да засегнат всички държави, граничещи с тези води; като има предвид, че споровете относно достъпа до вода подхранват и могат да предизвикат по-широки конфликти и икономически срив със сериозни последици за регионалната стабилност и сигурността на хората;

К. като има предвид, че през последните години водата все по-често става причина за конфликти, а не за сътрудничество; като има предвид, че въпреки постигнатия през последното десетилетие напредък в осигуряването на питейна вода и добри санитарни условия милиарди хора по целия свят все още нямат достъп до основни услуги за водоснабдяване, канализация и хигиена, което ги излага на риск от болести и по-голямо социално изключване; като има предвид, че определени групи, по-специално жените, децата, бежанците, коренното население, общностите в непривилегировано положение, хората с увреждания и други групи, често са пренебрегвани или са обект на дискриминация при планирането и развитието на инфраструктурата за водоснабдяване и канализация; като има предвид, че влошаването на състоянието на околната среда и свързаните с климата рискове обикновено засягат непропорционално бедните и маргинализираните общности; като има предвид, че престъпни мрежи, терористични организации и местни милиции все по-често използват тези условия, за да засилят своето влияние и да реализират целите си;

Л. като има предвид, че само справедливият и устойчив достъп до водните ресурси може да осигури дългосрочна предвидимост за всички; като има предвид, че стратегическото трансгранично сътрудничество в областта на водните ресурси дава възможност за устойчиво управление на човешката дейност и съвместна подготвеност за непредсказуемите цикли на водата в полза на всички съседни държави;

М. като има предвид, че Пактът за Средиземноморието е рамка за засилено регионално сътрудничество; като има предвид, че дипломацията в областта на водните ресурси следва да бъде включена сред приоритетните му действия, предвид

нарастващия натиск върху общите водни ресурси в Средиземноморието, включително в региони като Източното Средиземноморие и Северна Африка; като има предвид, че съвместното управление на водите, съвместните инфраструктурни проекти и диалогът относно трансграничните ресурси следва да бъдат признати за важни средства за предотвратяване на конфликти, устойчивост спрямо изменението на климата и устойчиво развитие;

Н. като има предвид, че въоръжените конфликти и окупацията значително нарушават достъпността на водата и транснационалното сътрудничество в областта на водите;

О. като има предвид, че политическите ангажименти на световно равнище за устойчиво управление на водите не бяха подкрепени от необходимото финансиране или действия на място;

П. като има предвид, че международното хуманитарно право, по-специално допълнителните протоколи от 1977 г. към Женевските конвенции, предвижда изрична защита за язовири и други „съоръжения, съдържащи опасни сили“; като има предвид, че използването на водата като оръжие, включително нанасянето на удари по водни системи и съоръжения или причинените в резултат на това щети върху околната среда, представлява сериозно нарушение на правата на човека и би могло да се счита за престъпление срещу човечеството и екоцид;

Р. като има предвид, че в съвременните военни конфликти все по-често се наблюдава целенасочено нанасяне на удари и използване на водоснабдителните системи и водната инфраструктура като оръжие, както беше показано неотдавна от пълното разрушаване на язовира „Каховка“ в Украйна от Русия през 2023 г.; като има предвид, че разрушаването на язовира „Каховка“ причини сериозни екологични щети, включително наводнения, замърсяване на сладководните ресурси, загуба на биологично разнообразие и дългосрочни щети върху екосистемите, като същевременно доведе до смъртни случаи и масово разселване на цивилното население и го лиши от достъп до безопасна питейна вода и средства за препитание; като има предвид, че срутването на язовирната стена сериозно застраши безопасността на близката Запорожка атомна електроцентрала; като има предвид, че в резултат на агресивната война на Русия срещу Украйна приблизително 1,7 милиона деца в Украйна понастоящем нямат надежден достъп до безопасна вода;

С. като има предвид, че Парламентът осъди най-категорично умишленото унищожаване от страна на Русия на водната инфраструктура, включително язовири, като средство за водене на война; като има предвид, че разрушенията причиниха сериозни щети върху околната среда, подкопаха сигурността на

водоснабдяването и застрашиха цивилното население; като има предвид, че подобни действия представляват нарушения на международното право и че отговорните лица трябва да бъдат подведени под отговорност; като има предвид, че Комисията и държавите – членки на ЕС, продължават да предоставят на Украйна съдействие в разследването, така че извършителите да могат да бъдат наказателно преследвани за военни престъпления и престъпления срещу човечеството;

Т. като има предвид, че ЕС подкрепя съвместните израелско-палестински механизми за управление на водите, включително възобновяването на дейността на съществуващи структури като Съвместния комитет по водите, с цел насърчаване на справедливо разпределение на водите, по-голяма прозрачност и развитие на ефективна инфраструктура; като има предвид, че неравният достъп до общите водни ресурси продължава да бъде структурен фактор за нестабилност в Близкия изток, особено в басейна на река Йордан, където историческите и продължаващите дисбаланси в разпределението и контрола над водите за палестинските общности задълбочават социално-икономическите неравенства; като има предвид, че според настоящите договорености израелските власти упражняват ефективен контрол върху по-голямата част от водните ресурси, разположени на Западния бряг и изтичащи от него;

У. като има предвид, че конфликтът между Израел и Хамас доведе до мащабно разрушаване на инфраструктурата за водоснабдяване, канализация и хигиена в Ивицата Газа, включително инсталации за обезсоляване, съоръжения за пречистване на отпадъчни води и разпределителни мрежи, което остави голяма част от населението без надежден достъп до безопасна питейна вода и увели нуждата от хуманитарна помощ; като има предвид, че през юли 2025 г. Службата на върховния комисар на ООН за правата на човека (СВКПЧ) докладва, че 89% от инфраструктурата за водоснабдяване и канализация в Газа е била повредена или разрушена, в резултат на което 90% от домакинствата са останали без сигурен достъп до вода; като има предвид, че за ремонта и възстановяването на критичната водна инфраструктура, включително водопроводи, съоръжения за обезсоляване и пречиствателни станции за отпадъчни води, е необходима бърза и безпрепятствена доставка на материали, гориво и техническа помощ;

Ф. като има предвид, че трансграничното въздействие на мащабните проекти за изграждане на язовири, осъществявани от Турция по проекта „Югоизточен Анадол“ (GAP), включително язовира „Илису“, е засегнало водните потоци надолу по течението на реките Тигър и Ефрат и е допринесло за недостиг на вода, загуби в селското стопанство и влошаване на състоянието на околната среда в Ирак и Сирия; като има

предвид, че заинтересованите страни от Турция, Ирак и Сирия се нуждаят от структуриран и приобщаващ диалог, обхващащ целия басейн, относно управлението на речната система Тигър-Ефрат въз основа на принципите на международното водно право, включително справедливото и разумно използване и задължението да не се причинява значителна вреда;

Х. като има предвид, че след завършването и откриването на язовира „Ренесанс“ (GERD) в Етиопия през 2025 г. между Египет и Етиопия продължава да съществува напрежение, което би могло да повлияе значително върху хидрополитическия баланс в басейна на река Нил; като има предвид, че Съветът за сигурност на ООН многократно е обсъждал въпроса за етиопския язовир „Ренесанс“; като има предвид, че всички засегнати страни следва да се въздържат от едностранни мерки, които биха могли да засилят напрежението, и следва да дадат приоритет на мерките за укрепване на доверието, включително прозрачност при експлоатацията на язовира и техническо сътрудничество в областта на прогнозирането на водния дебит;

Ц. като има предвид, че река Арас е от жизненоважно значение за селското стопанство, икономическото развитие и снабдяването с питейна вода в Армения и Азербайджан, но качеството и количеството на водата в река Арас са подложени на натиск; като има предвид, че ако Армения и Азербайджан сключат споразумение относно този общ трансграничен воден обект, установяващо механизми за обмен на данни, съвместен мониторинг, безопасност на язовирите и справедливо и устойчиво разпределение на водата за селскостопански и битови нужди, река Арас би могла да се превърне в общ ресурс, а не в източник на нестабилност;

Ч. като има предвид, че замърсяването и отпадъците, пренасяни от реките и морските течения, могат да се натрупват по брегове на други държави, причинявайки екологични, икономически и социални щети, включително на туризма и рибарството;

Ш. като има предвид, че недостигът на вода и влошаването на състоянието на водните ресурси могат да доведат също така до масово разселване и принудителна миграция, което да засили продоволствената несигурност, бедността и нестабилността в най-уязвимите региони; като има предвид, че едно от средствата за справяне с първопричините за миграцията е да се подобри управлението на водите в трети държави;

Щ. като има предвид, че въоръжените държавни и недържавни участници в засегнатите от конфликти райони използват намиращото се в отслабена позиция население като средство за придобиване на легитимност чрез контролиране на водните ресурси; като има предвид, че достъпът до водната

инфраструктура и контролът върху нея все повече се използват като средства за политически натиск, принуда или война;

АА. като има предвид, че публично-частните партньорства следва да насърчават по-добър и финансово по-приемлив достъп до вода, канализация и хигиена за всички, по-специално при създаването и ефективната поддръжка и управление на водните инфраструктури; като има предвид, че публичните инвестиции и политики следва да насърчават и стимулират частния сектор да инвестира в технологии и управленски практики, които засилват устойчивата икономическа дейност;

1. препоръчва на Съвета, Комисията и заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност:

а) да засилят ролята на трансграничното управление на водите във външната дейност на ЕС, така че то да действа като значим инструмент за предотвратяване и разрешаване на конфликти и изграждане на доверие на регионално, национално и международно равнище, особено в райони, уязвими поради въздействието на изменението на климата, в които водата вече е оскъдна, и по-специално в регионите от стратегическо значение; изрично да признаят недостига на вода като основен рисков фактор за сигурността и геополитически и хуманитарен риск и да интегрират изцяло предотвратяването на конфликти, свързани с водата, във външната политика и политиката за сигурност и развитие на ЕС;

б) да се преодолее липсата на оперативни споразумения между правителствата, споделящи трансгранични водни басейни, и да се предоставят всички необходими експертни познания и техническа и финансова помощ от ЕС, за да се подпомогнат правителствата при установяването и прилагането на такива договорености, както и организациите на речните басейни, като същевременно се зачита напълно суверенитетът на държавите партньори и тяхната основна отговорност за управлението на водните ресурси, за да се намали рискът от напрежение или конфликт, да се насърчи сътрудничеството и да се подобри устойчивото управление на природните ресурси; последователно да повдигат въпроси, свързани с транснационалното управление на водите, в двустранните диалози на ЕС с държавите партньори;

в) да подкрепят усилията на държавите партньори за създаване на правна среда и благоприятна политика за съвместно управление на водите и да засилят ролята на транснационалното управление на водите във външната дейност и дипломацията на ЕС; за тази цел да предоставят

на Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) и делегациите на ЕС по света подходящи финансови и човешки ресурси за подпомагане на трансграничното управление на водите на място, в рамките на държавите партньори и между тях, както и за насърчаване на развитието и прилагането на „синя дипломация“;

г) да осигурят адекватно и ефикасно финансиране за трансграничното управление на водите в Съюза в рамките на външната дейност на ЕС по следващата многогодишна финансова рамка чрез инструментите „Глобална Европа“ и Global Gateway; да засилят адаптирането на външните инвестиции на ЕС в достъп до вода и канализация към нестабилни и засегнати от конфликти условия, за да се подкрепят мирът и устойчивостта, включително чрез увеличаване на финансирането за глобален достъп до издръжливо на изменението на климата и устойчиво управление на водите и инфраструктура за водоснабдяване и канализация; да гарантират, че инфраструктурните и енергийните проекти, финансирани от инструментите на ЕС за сътрудничество за развитие и външна политика, в т.ч. Европейската инвестиционна банка, продължават да бъдат в пълно съответствие с международното право, не подкопават трансграничните отношения в областта на водите, равния достъп и устойчивото управление и улесняват достъпа на хората до техните земи, и по-специално коренното население; да приведат финансирането в съответствие с глобалните водещи действия на първата стратегия на ЕС за устойчивост на водните ресурси;

д) да признаят и засилят подкрепата за ключовите дейности, извършвани от защитниците на екологичните права и организациите на гражданското общество в полза на опазването на водите, равния достъп и трансграничното управление на водите; да включват активно местните защитници на екологичните права и организациите на гражданското общество в подкрепата на ЕС за транснационалното управление на водите в държави извън ЕС и да насърчават тяхната безопасност и свобода на действие без насилие и сплашване; да увеличат подкрепата за неправителствените организации, работещи в областта на дипломацията, свързана с водните ресурси, предотвратяването на конфликти и трансграничното сътрудничество по отношение на водите, особено в нестабилни и засегнати от конфликти региони, като признаят тяхната важна роля за улесняване на диалога на местно и регионално равнище, за подкрепа за основаното на общността управление на водите, за насърчаване на изграждането на доверие и за принос към устойчиви и приобщаващи инициативи за управление на водите;

е) да разширят географския обхват на проектите на ЕС за трансгранично управление на водите извън определени части на Африка и Централна Азия, така че да включва Северна и Южна Америка, Близкия изток и Северна Африка, както и Източна и Южна Азия чрез подхода „Екип Европа“, по-специално когато несигурността по отношение на водата може да допринесе за нестабилност и разселване;

ж) да укрепят устойчивото управление на водите и отпадъчните води чрез системно включване на сътрудничеството в областта на инфраструктурата, технологиите и експертния опит в партньорствата и програмите за развитие; да подкрепят изграждането на капацитет и институционалното укрепване в държавите партньори с цел подобряване на планирането, управлението и поддръжката на услугите за водоснабдяване и канализация, включително чрез партньорства с местните органи, обществените служби, гражданското общество и организациите, базирани в общността; да адаптират инвестициите в инфраструктурата към местния и историческия контекст, за да се превърне водата в средство за мир и стабилност;

з) да засилят многостранното сътрудничество в областта на водите, и по-специално в рамките на ООН, като продължат и ускорят глобализацията на Конвенцията на ООН за водите и подкрепа за изпълнението на целите за устойчиво развитие (ЦУР), по-специално ЦУР 6 относно чистата вода и добрите санитарни условия, и да преодолеят значителните неравенства между и в рамките на държавите по отношение на достъпа до вода и добри санитарни условия; да гарантират непрекъснатото изпълнение на ангажиментите на ЕС от Конференцията на ООН за водите през 2023 г., като същевременно запазят тези амбиции и действия в подготовка за Конференцията на ООН за водите през 2026 г.; да засилят многостепенния диалог с държавите, разположени в предразположени към конфликти области, включително чрез срещи на високо равнище и съвместни инициативи, както и чрез формати за дългосрочно сътрудничество;

и) да подчертават, че ефективното трансгранично управление на водите зависи от опазването на биологичното разнообразие и климата, и поради това изисква управлението на водите да отговаря преди всичко на екологичните интереси, които са основна необходимост за растенията, животните и хората, и да се ръководи от логика, основана на обществения интерес и общите обществени и световни блага;

й) да засилват устойчивостта на водните ресурси в световен

мащаб като средство за насърчаване на стабилността чрез ефективно изпълнение на стратегията на ЕС за устойчивост на водните ресурси, по-специално нейните глобални действия, насочени към подпомагане на достъпа до вода и канализация за най-малко 70 милиона души и към укрепване на глобалното управление на водите и участие в многостранни форуми като Г-7, Г-20 и Диалога от Баку по въпросите на водите за действия в областта на климата;

к) да инвестират в по-прозрачен преглед на цялата текуща подкрепа от ЕС, предназначена за насърчаване на трансграничното управление на водите в международен план, и да осигурят съгласуваност и рационализиране на цялата работа и цялото финансиране във всички съответни генерални дирекции и между ЕСВД и Комисията, като същевременно гарантират, че различните програми се допълват взаимно и не се припокриват; да засилят комуникацията относно усилията и постиженията на ЕС в областта на трансграничното сътрудничество във връзка с водите, за да се повиши видимостта на този основен инструмент и водещата роля на ЕС в неговото прилагане;

л) да насърчават засиленото международно сътрудничество, в т.ч. на равнището на организациите за речните басейни, с цел справяне с нарастващата водна криза; да осигуряват и подобряват достъпа до чиста и висококачествена вода и до канализация; да насърчават устойчивото управление на водите, да увеличат рециклирането на водата, да се справят със замърсяването на водите, с прекомерното използване и отпадъците и да прилагат различни иновативни технологии в областта на водите, включително природосъобразни решения;

м) да гарантират, че инициативите на ЕС в областта на водите в световен мащаб са насочени към преодоляване на все още съществуващите пропуски в данните и липсата на обмен на данни между правителствата чрез предоставяне на държавите партньори на технически и физически ресурси за ефективно наблюдение на нивата на водите и качеството на трансграничните басейни, както и чрез обмен на данни и насърчаване на общи стандарти за събиране на данни между държавите партньори с цел повишаване на съвместимостта; да служат като надежден и ползващ се с доверие участник в улесняването на обмена на достоверна информация за водите между правителствата, заинтересованите страни и обществеността в условия на недостиг на вода и високо напрежение, включително когато обменът на информация е чувствителен поради опасения, свързани със сигурността; да надграждат върху съответния опит, програми, практики и стратегии на ЕС за засилване на обмена на най-добри

практики между регионалните и националните участници въз основа на съответните програми, практики и стратегии на ЕС;

н) да популяризират междуправителствените и регионалните инструменти за сътрудничество в управлението на водните ресурси, като се съсредоточат по-специално върху гарантирането на справедливо разпределение на водата, и да подкрепят структурите за управление на местно и общностно равнище; да обмислят възможността за подкрепа на публично-частните партньорства, когато те допринасят за ефективното управление на водите и за финансово по-приемливия достъп до вода, канализация и хигиена за всички; да стимулират инвестициите в технологии и управленски методи, които засилват използването на устойчиви селскостопански практики в производството на култури, добитък и риба както от дребните земеделски стопани, така и от по-големите дружества;

о) да подчертаят принципа на съгласуваност на политиките за развитие и на съгласуване на политиките на ЕС с приоритетите за развитие на държавите партньори, въз основа на оценки на тяхното въздействие върху местните ресурси, за да се предотврати с общи усилия изчерпването или замърсяването на водните ресурси в държави извън ЕС;

п) да засилват прилагането на интегрирано управление на водните ресурси като основен инструмент, който насърчава координираното развитие и устойчивото управление на водите, земята и свързаните с тях ресурси, включително през границите, в съответствие с ЦУР 6.5.2, във взаимна полза на крайбрежните държави, както и значението на връзката между водата, храните и енергетиката за справяне с полезните взаимодействия и компромисите по отношение на водите във външната дейност на ЕС;

р) да засилват капацитета на ЕС за мониторинг и ранно предупреждение чрез цифровизация и модерни технологии, включително спътниково наблюдение и проследяване на замърсяването в реално време, които са от съществено значение за предотвратяването и борбата с трансграничното замърсяване, както и да поддържат намаляването на риска от бедствия; да засилят мониторинга над недостига на вода и свързаните с водата рискове от конфликти в световен мащаб, като например използването на водата и водната инфраструктура като оръжие и умишленото лишаване от достъп до вода, като интегрират този мониторинг в системите за предотвратяване на конфликти на Центъра на ЕСВД за реакция при кризи;

с) да стимулират и финансират научни изследвания в областта на устойчивото трансгранично управление на водите, споделянето на води, сътрудничеството и иновациите, включително чрез „Хоризонт Европа“, и да проучват нововъзникващите предизвикателства, като например дейностите за изменение на климата;

т) да обмислят да възложат на специалния представител на ЕС за правата на човека задачата да предотвратява и разрешава конфликти, свързани с водите, да насърчава сътрудничеството в областта на водите и принципите на правовата държава и да защитава водните източници и системи, включително по време на въоръжени конфликти и в трансгранични ситуации, и да ръководи, от името на ЕС, международните усилия за опазване и възстановяване на водните екосистеми в съответствие с ЦУР 6, тъй като устойчивостта на водните ресурси е от решаващо значение за справяне с настоящите и бъдещите кризи в областта на здравеопазването, храните, енергетиката и сигурността; да се консултират с Парламента относно мандата, ресурсите и договореностите за сътрудничество в подкрепа на работата на специалния представител на ЕС за правата на човека;

у) да засилват ролята на международното право и на компетентните международни съдилища и да насърчават диалога, посредничеството и регионалните решения като основни инструменти за разрешаване на спорове относно транснационални водни обекти, като гарантират яснота и отчетност по отношение на правните задължения на всички държави, граничещи със съответните води; системно да осъждат използването на водата като оръжие по време на конфликти; да гарантират, че извършителите биват подвеждани под отговорност;

ф) да подкрепят правни инициативи, насочени към осигуряване на правосъдие и обезщетение за умишленото насочване и унищожаване на водни доставки и инфраструктура;

2. възлага на своя председател да предаде настоящата препоръка на Съвета, на Комисията и на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност.